

Omgevingsadviesraad

Windpark Echteld Lienden

Verslag Omgevingsadviesraad Windpark Echteld Lienden

Datum: 28 juni 2023

Locatie: *Dorpshuis te Ijzendoorn*

Aanwezig: *De aanwezigheidslijst wordt separaat toegezonden i.v.m. privacyoverwegingen*

1. Opening, mededelingen & actielijst

De voorzitter opent de vergadering en er wordt aangegeven dat niet alle leden de agenda hebben ontvangen. Gemeentelijke- en provinciale vertegenwoordigers hebben deze niet ontvangen. Aanwezige van Vattenfall zoekt uit hoe dit komt.

De actielijst wordt doorgenomen. De voltooide activiteiten zijn onderaan deze notulen terug te vinden en zullen er na de volgende vergadering weer uit gehaald worden.

2. Vaststellen verslag 8 juni 2023

De leden van de OAR zijn gezamenlijk door het concept verslag gegaan van vorige vergadering. Er zijn verder geen op- en aanmerkingen.

Er wordt nog kort ingezoomd op wat de rol van een lid van de OAR exact betekent. De OAR is een vertegenwoordiging van de bewoners. Het gaat dus om het belang van de omwonenden en niet om het individuele belang. Het is van belang om in deze periode al invloed uit te kunnen oefenen vanuit een proactieve houding en niet af te wachten op wat er komen gaat.

Er heeft zich nog een betrokken heer van het Lingemeer aangemeld. Meneer de voorzitter geeft aan dat hij zal worden aangehaakt.

Tot slot wordt er nog een suggestie gedaan: Meneer van Doorn benaderen m.b.t. het vraagstuk of de Stationsweg 29 een camping gaat worden. **(ACTIE)**

3. Terugblik bewonersavond 26 juni 2023

- 65 aanwezigen
- Over het algemeen positieve feedback
- Veel mondelinge vragen, weinig vragen ingestuurd via QR-code

Reacties vanuit OAR: De bewonersavond was een stuk beter georganiseerd dan de vorige keer. Het plenaire gedeelte is als prettig ervaren. Goed om te zien dat dit allemaal een leerproces is waarin je met elkaar nieuwe dingen leert. Toch blijven er veel vragen spelen rondom het sentiment, blijven zaken zoals de nieuwe normen 'vaag' en ontbrak er een planschade. Er lagen te veel voorlopige

ontwerpen op de tafels. Deze zullen de komende tijd minder worden gezien het feit je steeds dichterbij een voorlopig ontwerp komt met elkaar.

Niet iedereen zou de uitnodiging gekregen hebben voor de bewonersavond. Vanuit Vattenfall wordt er nog een keer naar de adressenlijst gekeken en wordt uitgezocht hoe dit heeft kunnen gebeuren
(ACTIE)

Voor zo'n volgende bijeenkomst belangrijk om de verantwoordelijkheden van de provincie tot de gemeenten en vice versa duidelijker toe te lichten. Dit zal de volgende keer meegenomen worden.

Ter info: Er waren nog opmerkingen rondom de betrokkenheid van het waterschap en de gemeente. Het waterschap wordt continu geïnformeerd via de mail. Op hun beurt hebben zij al duidelijk hun randvoorwaarden kenbaar gemaakt. De gemeente is bestuurlijk betrokken.

4. Terugkoppeling ontwerpplatform 13 juni 2023

Doel: Uitleg over het ontwerp van het windpark en inzicht geven vanuit Vattenfall. De eerste denkrichtingen zijn onderzocht.

Ervaringen: Er was ruimte voor een minimale verschuiving terwijl de verwachting was dat er veel ruimte zou zijn om met elkaar te schuiven. In verband met de veiligheidszone wil Vattenfall ook laten zien hoe ingewikkeld het is om tot een definitief plan te komen. Ook wordt aangegeven dat het goed is om de discussie te blijven voeren met betrekking tot die schuifruimte en het altijd een ingewikkelde situatie is als je zowel geluid, gezondheid, leefbaarheid etc. in acht moet nemen. De belangen moeten goed worden afgewogen.

De provincie zal meer een rol aannemen in de informatievoorziening. De provincie heeft de bevoegdheid en draagt deze normaal gesproken over naar de gemeente, maar uiteindelijk bepaalt de provincie onder welke voorwaarden zaken gedaan worden. Een deugdelijke besluitvorming waarbij de participatie van omwonenden in acht genomen wordt, er rekening gehouden wordt met het milieu en het rendement van het park, zijn voor de provincie belangrijke randvoorwaarden.

Huidige stand van zaken: coalitie geeft aan door te gaan volgens de RES waarbij het windpark Echteld-Lienden doorgaat en geeft aan dat er geen nieuwe initiatieven in behandeling worden genomen.

Na deze avond zijn er afwegingen gemaakt van al die punten. De leden zullen deze per mail ontvangen **(ACTIE)**

5. Omgevingsovereenkomst

De overeenkomst zoals gebruikt in Friesland is een goede leidraad om als uitgangspunt te gebruiken. Al met al ziet dit contract er goed uit en de burenregeling staat goed omschreven. Ook wordt aangegeven dat er keiharde afspraken in deze overeenkomst missen. De overeenkomst dient te worden gespecificeerd op het windpark Echteld- Lienden.

Aanvullingen voor de overeenkomst:

- Alarm- en noodnummer bij bijvoorbeeld storing toevoegen
- Geluidsafspraken verduidelijken
- Normen hanteren zoals deze binnenkort worden gepresenteerd (dus actueel)

- Verduidelijking recycling windmolen graag uitgebreider naar voren laten komen
- Eigenaar windpark bij eventuele wisseling hiervan

Het moet nog duidelijk worden bij wie de verantwoordelijkheid ligt om deze overeenkomst te finetunen. De provincie geeft hierin zeker te willen ondersteunen, maar dat waarschijnlijk het grootste gedeelte van het schrijven bij Vattenfall ligt.

Achter deze overeenkomst liggen eerst nog de goede discussies en debatten die gevoerd moeten worden.

Vattenfall geeft aan dat het goed is om in het achterhoofd te houden dat het windpark in Friesland wel degelijk een ander park is dan dat van Echteld- Lienden, waarbij je in Friesland een veel uitgestrekter gebied hebt. Deze verwachting dient goed gemanaged te worden.

Tip vanuit de provincie (**ACTIE**): De OAR mag worden ondersteund door een adviseur. Hij of zij kan meedenken over o.a. de technische details. De leden van de OAR stemmen ermee in om geadviseerd te worden. Wellicht dat het in de toekomst handig is om een fiscalist te laten aansluiten.

Goed om ook de Friesen om feedback te vragen. Hoe kijken zij terug op hoe zij alles hebben aangepakt? (**ACTIE**)

6. Nota van zienswijze

Het is een uitdaging om hier nu over te praten, gezien het feit dat er indieners aanwezig zijn aan deze tafel in de OAR. Dit is een ingewikkeld dilemma, omdat vraagstukken als 'wie op welk moment geïnformeerd wordt' en 'hoe om te gaan met een volgende nota bespreking' aan de orde komen.

Goed om alvast over die laatste vraag na te denken (**ACTIE**).

Natuurlijk heeft elk lid het recht om een zienswijze in te dienen

De sheets uit de presentatie m.b.t. dit onderwerp zijn onderaan deze notulen terug te vinden.

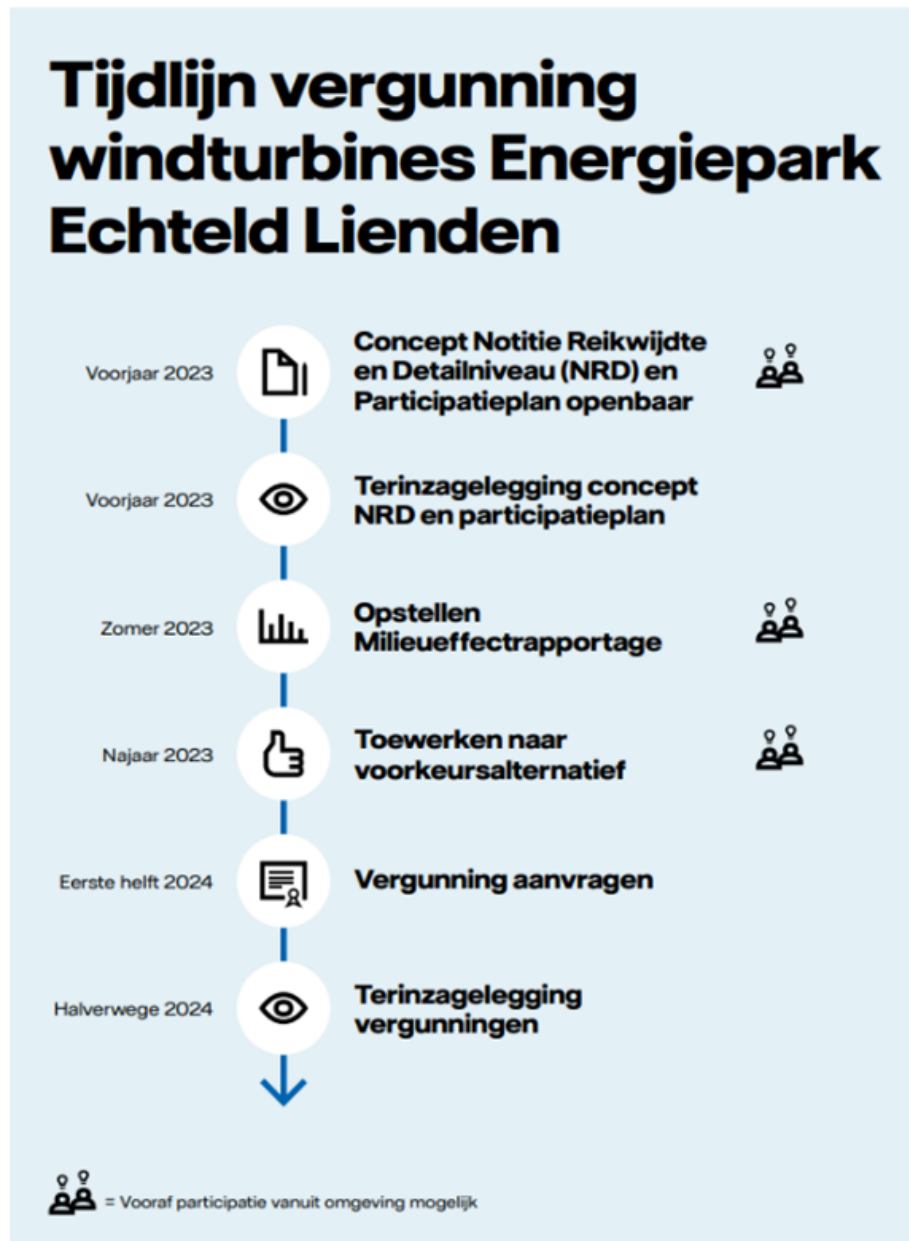
7. Planning vergaderingen na de zomer

De eerste gedachtes voor na de zomer worden kort besproken:

- Augustus/September
  - Financiële participatie Ecoop
  - Geluidsspecialist
  - Zienswijzen NRD
  - Concept-omgevingsovereenkomst
- Oktober
  - Uitkomsten MER
  - Richting VKA
- November
  - VKA
  - Excursie OAR

De volgende OAR-vergadering staat gepland op **woensdag 30 augustus**.

Hieronder is een tijdslijn terug te vinden:

8. Rondvraag

- Logistiek: Hoe komen de molens op zijn plek? Via welke wegen? Hoe gaat de bouwfase?
Actie: Meenemen in de overeenkomst!
- Al iets duidelijk m.b.t. Nieuwe wetgeving/ normen? Plan MER is uitgevoerd, normen begin volgend jaar van kracht.
- Zou er nog gekeken kunnen worden naar een locatie aan de noordzijde van de A15?
- Wordt er niemand vertegenwoordigd vanuit het dorp Lienden? Dat is correct omdat dat buiten de 2,5km valt.

Actielijst Omgevingsadviesraad Windpark Echteld – Lienden

Datum	Actie	Deadline	Actiehouder	Status
24 mei 2023	Concept nota van reactie op zienswijzen delen in vertrouwen met OAR	30 augustus	Provincie	In behandeling, eerste deel al gepresenteerd.
24 mei 2023	Geluidsspecialist uitnodigen	30 augustus		Wordt aan gewerkt
8 juni	Nadenken of de samenstelling van de OAR naar buiten gebracht mag worden	30 augustus	OAR leden	In behandeling: Dorp Echteld is echter onder vertegenwoordigd
8 juni	Samenvatting geven door 1 lid van de OAR over het ontwerpplan van 13 juni	28 juni	OAR lid	Voltooid op 28 juni 2023*
8 juni	Website Nij Hiddum- Houw Windpark doorlezen	28 juni	OAR leden	Voltooid op 28 juni 2023*
28 juni	Meneer van Doorn benaderen m.b.t. het vraagstuk of de Stationsweg 29 een camping gaat worden	30 augustus		
28 juni	Terugkoppeling of alle bewoners wel/ niet een uitnodiging hebben gekregen voor de bewonersavond. Zo niet, terugkoppeling waar dit mis is gegaan	30 augustus	Vattenfall	
28 juni	Afwegingen lijst mailen naar OAR leden	30 augustus	Vattenfall	
28 juni	Adviseur benaderen	30 augustus	Provincie	
28 juni	Feedback vragen aan de Friesen	30 augustus		
28 juni	Nadenken over hoe goed om te gaan met een nieuwe bespreking van een nota van zienswijze	30 augustus		

*Alle acties met status voltooid worden bij de volgende vergadering van de actielijst afgehaald.

Sheets uit powerpoint presentatie

Zienswijzen NRD + participatieplan

Algemeen

- Inspraakperiode van 27 april t/m 8 juni (6 weken)
- Totaal 15 zienswijzen ingediend via mail of brief
- Herkomst zienswijzen:
  - Meeste vanuit particulieren (veelal Lingemeer)
  - Enkele door een Belangenvereniging
  - Eén vanuit leidingbeheerder

Belangrijke onderdelen

- Stapeling van hinder (A15, Betuwelijn en bestaande windparken)
- Hinder door geluid en slagschaduw
- Zorg om gezondheidseffecten
- Invloed op landschap en cultuurhistorie
- Financiële aspecten (waardedaling, eerlijke verdeling lusten en lasten)

Stapeling hinder

Overeenkomende inhoudelijke punten:

- Veel hinder ervaren van de A15, Betuwelijn en bestaande windparken. Zorgen wat betreft leefbaarheid en gezondheid met nieuwe ontwikkeling in vooruitzicht.
- Cumulatieve geluidshinder van alle bronnen in het gebied onderzoeken.

Reactie op hoofdlijnen:

- In MER nadrukkelijk aandacht voor "stapeling" van hinder
- Wat betreft de effecten op geluid, slagschaduw en veiligheid zullen we de gecumuleerde effecten van het nieuwe windpark met alle bestaande overige hinderbronnen in beeld brengen
- Ook zullen we in het uit te voeren MER veel aandacht hebben voor de gezondheidseffecten en de leefbaarheid

Hinder door geluid en slagschaduw

Overeenkomende inhoudelijke punten:

- De uitgangspunten die worden gehanteerd inzake geluidshinder (47 dB conform het Activiteitenbesluit) zijn gedateerd. Graag 45 dB gebruiken of liever nog een strengere norm.
- Hinder van laagfrequent geluid
- Harde afstandsnormen opnemen
- Maatregelen om geluidsoverlast en slagschaduw tot minimum te beperken.
- Cumulatieve hinder van slagschaduw in beeld brengen

Reactie op hoofdlijnen:

- we onderzoeken alternatieven die de 47 dB geluidsnorm hanteren, maar ook een alternatief (alternatief Leefomgeving) die uitgaat van de 45 dB richtlijn die volgt uit het advies van de WHO vanuit gezondheid.
- Laagfrequent geluid valt binnen het geluidsspectrum (de 47 dB Lden geluidsnorm) welke in het MER wordt onderzocht.
- Contouren van slagschaduw en het totaal aan mogelijke hinder worden in het MER onderzocht en in beeld gebracht
- Afhankelijk van de uitkomsten worden hinderbeperkende maatregelen afgewogen

Zorg om gezondheidseffecten

Overeenkomende inhoudelijke punten:

- Hoge windturbines veroorzaken meer en lagere geluiden en trillingen wat negatief effect heeft op gezondheid en slaap.

Reactie op hoofdlijnen:

- Gezondheidseffecten van het windpark op de luchtkwaliteit, slagschaduw en ruimtelijke-visuele kenmerken worden onderzocht onder volgende criterium: invloed op gezondheid door cumulatieve effecten.
- Ook wordt kwantitatief onderzoek gedaan naar gezondheidseffecten door de percentage ernstige gehinderden / slaapverstoorden inzichtelijk te maken

Invloed op landschap en cultuurhistorie

Overeenkomende inhoudelijke punten:

- invloed op landschap en cultuurhistorie met meer dan alleen bureauonderzoek in beeld brengen.
- geef extra veel aandacht voor inpassing in landschap en de aantasting ervan.

Reactie op hoofdlijnen:

- We brengen de omgeving en de landschappelijke kwaliteiten heel goed in beeld door o.a. het onderzoeksgebied te bezoeken en overige informatiebronnen te gebruiken. Wij maken verder ook visualisaties voor het thema landschap die wij beoordelen in het MER.
- De inpassing van de windturbines in het landschap wordt met apart alternatief "Landschap" onderzocht. Dit hanteert ontwerpprincipes die gebaseerd zijn op de landschappelijke inpassing van windturbines volgens de RES, provincie en gemeenten.
- In het MER wordt de invloed van de alternatieven op de ruimtelijke-visuele kenmerken (openheid en beleving door de waarnemers) en de landschapstypen en –structuren onderzocht.

Financiële aspecten

Overeenkomende inhoudelijke punten:

- Waardevermindering van de woning wordt gevreesd
- Eerlijke verdeling van lasten en lusten

Reactie op hoofdlijnen:

- Energiecoöperatie & Vattenfall werken voorstel uit, denkrichting is iedereen binnen 2,5 km meeprofiteren zonder investering te doen (ook minima)
- Omwonende en belanghebbenden zijn vrij om een planschade-claim op basis van de Wro in te dienen tegen een ruimtelijk besluit over dit windpark. Een eventueel verzoek kan pas worden ingediend na de definitieve vaststelling van het ruimtelijk besluit (Projectbesluit).
- Wij zullen voor die tijd een specifieke uitleg/workshop organiseren met meer uitleg over planschade.

Vooruitblik

- Verwerken zienswijzen en advies commissie MER
- MER-onderzoeken op basis van verschillende (theoretische) alternatieven
- Volgend Ontwerpplatform na de zomer
- Toewerken naar voorlopig ontwerp(en)
- Voorlopige ontwerp(en) toelichten op informatieavond III
- Omgevingsovereenkomst met OAR
- Afspraken (financieel) meeprofiteren verder uitwerken en vastleggen in samenwerking met Energiecoöperatie Echteld-Lienden

Milieuonderzoeken (MER)

Hoe werkt de m.e.r.-procedure?

